

A FENNTARTHATÓ BERUHÁZÁSOK FONTOSSÁGA ÉS TÁMOGATÁSA MAGYARORSZÁGON

THE IMPORTANCE AND SUPPORT OF SUSTAINABLE INVESTMENTS IN HUNGARY

Hajnal Zsófia ^{0009-0002-1054-9323 1*}

¹ Gazdaságtudományi Kar, Neumann János Egyetem, Magyarország
<https://doi.org/10.47833/2024.2.ECO.012>

Kulcsszavak:

Fenntarthatóság, beruházások, IKT eszközök, ESG rendszer, MNB Zöld program

Keywords:

Maintainability, Investments, ESG,

Cikktörténet:

Beérkezett 2024. január 21.
Átdolgozva 2024. február 10.
Elfogadva 2024. február 20.

Összefoglalás

Egy vállalat életének egyik fő meghatározó része, hogy milyen típusú beruházásokat eszközöl rövid- és hosszútávon egyaránt. Egy helyesen megalapozott beruházási döntés további lehetőséget nyújt a vállalat számára, hogy versenyképes és profitábilis tudjon maradni a későbbi évek folyamán. Napjainkban egyre fontosabbá válnak a fenntarthatósági, környezetvédelemmel kapcsolatos beruházások is. Ebben támogatás nyújt a Magyar Nemzeti Bank. Azonban nem elhanyagolható a tény, hogy az ESG (Environmental Social and Governance) rendszer kötelezése a vállalatok számára szintén nagy nyomást gyakorol.

Abstract

One of the main major parts of a company's life is what type of investment you make in the short and long term. A properly well-founded investment decision provides an additional opportunity for the company to remain competitive and profitable in later years. Nowadays, investments related to sustainability and environmental protection are also becoming increasingly important. In this support provides the National Bank of Hungary. However, it is not negligible that the ESG system is also subject to high pressure for companies.

1. Bevezetés

Alig, hogy megrengette a világot a COVID 19 válság egy másik kiemelkedően fontos terület került előtérbe, a klímaváltozás, a fenntarthatóság hosszútávú kezelése. Ezen kutatási kérdéskör világszerte minden országot érint. Az egyensúlytalanság makro-, és mikrogazdasági szinten egyre több országba gyűrűzik be. Nő az infláció, a költségvetési hiány, aminek a vonzata az államadósság, amely megalapozza a társadalmi feszültség kialakulását. Egy olyan válság elé nézünk, aminek a megoldása, illetve a súlyos következmények enyhítése nem várható tovább, azonnali cselekvést igényel. Tudósok szerint a válságunk alapvető problémája, hogy teljes mértékben függünk a fosszilis energiától. A világgazdaságunk legjelentősebb része szén, olaj és földgáz alapon működik. Ezen anyagok égetése során klimatikus egyensúlytalanság jön létre a bolygón és ezért a világon számos régió élhetetlenné válik, épp ezért szükséges lenne, hogy a széndioxid kibocsátását a lehető legnagyobb mértékben visszaszorítsuk, ezáltal lelassíthatnánk a hőmérsékletnövekedést. [1]

* Kapcsolattartó szerző. E-mail: hajnal.zsofia@nje.hu

Ennek következtében napjainkban meghatározó szerepet tölt be a fenntarthatóság, és a klímasemlegesség. Ez nem csak a magánszemélyek mindennapjait, hanem a kis-, közép-, és nagyméretű vállalatokat is érinti. A folyamatos környezeti változásokhoz, az újfajta kihívások és problémák megjelenéséhez az emberiségnek új megoldásokat szükséges eszközölnie. Valamennyi országban alkalmazkodni kell a környezeti változásokhoz, és a vállalatok működését, szemléletét úgy kell alakítani, hogy a lehető leghatékonyabban és környezetkímélőbben tudjon működni hosszútávon. Így tehát kulcsfontosságú az energetikai (zöld) beruházások kérdése. Ilyen beruházás többek között lehet akár egy napelem park telepítése, régi elavult gépek korszerűvé cserélése, elektromos autók vétele, vagy egy új szoftver vásárlása, ami az automatizálást segíti elő (például, kevesebb selejt gyártás a termelés során, vagy egy rendszer, ami automatikusan lekapcsolja a villanyt stb.) vagy akár a digitalizációs szint fejlesztése egy adott cégnél. A digitalizáció szintén valamennyi vállalatot érint napjainkban, regionális, országos, valamint globális szinten is. [1]

2. Fenntartható (zöld) beruházási lehetőségek kategóriáinként

Egy jelentős kérdéskört vet fel, hogy pontosan mi is számít zöld beruházásnak. Erre vonatkozólag nincs bevett konkrét definíció. Csupán az mondható el általánosságban, hogy a zöld beruházás egy olyan hosszútávú projekt, amely elősegíti a környezet megóvását, védelmét különböző területeken, mint például az energiafelhasználás, a környezetkímélőbb infrastruktúra, közlekedés, és még további számos területet is ide lehetne sorolni. Mivel ezen projekteket nem igazán lehet pontosan meghatározni, ezért a befektetők számára is számos kérdést felvet, ami kevésbé teszi vonzóbbá ezeket a beruházásokat. Annak érdekében, hogy könnyebben áttekinthetőbb legyen a zöld beruházások értelmezése megfogalmaztak néhány iránymutatást, amely ezt elősegíti. Az egyik legfontosabb alaplépés a pontos cél meghatározása, amely segítségével körvonalazódhatnak a további környezetvédelmi kérdések. A lehető legpontosabb azonosítás érdekében ágazati megbontásban láthatjuk a következő táblázatban (1. táblázat). [2]

1. Táblázat: Zöld projektek kategóriákra való megosztása

Kategóriák	Zöld projektek
Megújuló energia	Megújuló energia előállítása és továbbítása (nap, szél, víz...)
Energiahatékonyság	Energia tárolás, távfűtés, okos hálózatok
Környezetszennyezés megelőzése és ellenőrzése	A levegőbe történő káros anyagok kibocsátásának a csökkenése, üvegházhatású gázok szabályozása, talaj kármentesítés, hulladékcsökkentés
Az élő természeti erőforrások kezelése és földhasználata	Környezetbarát mezőgazdaság, állattenyésztés, halászat, és aquakultúra, erdőgazdálkodás, ideértendő az erdősítés, illetve erdő felújítás és a természeti tájak megőrzése
Szárazföldi és vízi biodiverzitás megőrzése	Tengerparti, tengeri és vízgyűjtő területek védelme
Tiszta közlekedés	Elektromos, hibrid tömegközlekedés, az ezzel járó káros anyag kibocsátás csökkentése
Víz-, és szennyvízkezelés	Fenntartható infrastruktúra a tiszta vízért, szennyvízkezelés, fenntartható városi vízelvezető rendszerek kiépítése

Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz	Információs támogató rendszerek kiépítése, például klíma megfigyelés
Öko- hatékony és körkörös gazdaság	Az öko- fenntartható termékek népszerűsítése, erőforrás hatékony csomagolás és forgalmazás
Zöld épületek	Regionális, nemzeti vagy nemzetközi szabványok szerinti épületek építése

Forrás: Ferrara (2020) 43. oldal

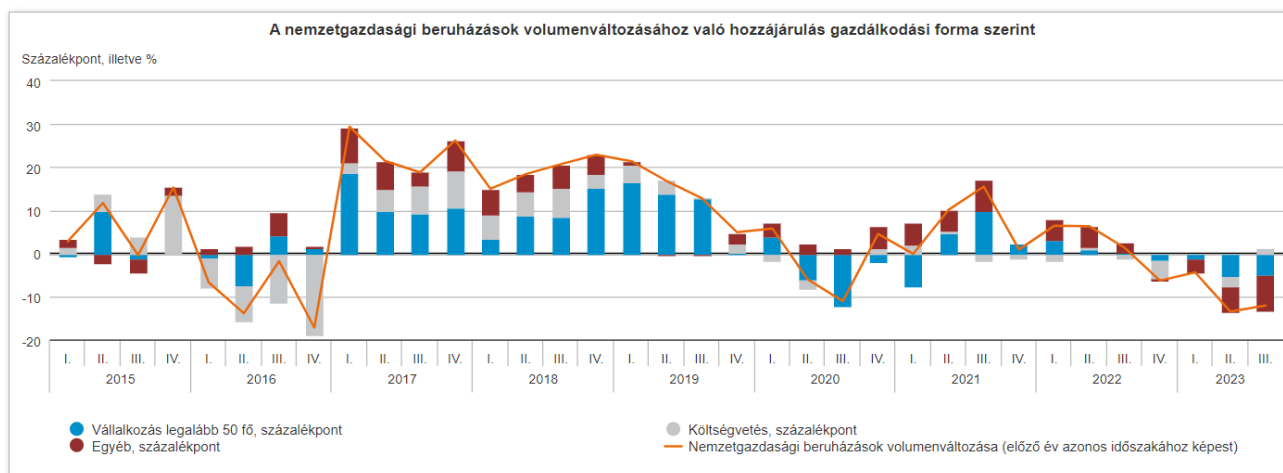
Egyik ilyen kategória a megújuló energia, amely a nap, szél, vagy akár a víz előállítását, valamint a megfelelő felhasználását szabályozza. Az energiahatékonyság az energia optimális tárolására, a távfűtésre, valamint az okoshálózatok kiépítésére vonatkozik. A környezetszennyezés kategória alapvetően a levegőbe történő káros anyag kibocsátásának a csökkenését segíti elő, továbbá kiterjed az üvegházhatású gázok szabályozására, és az egyéb hulladékcsökkentésre is. Az élő természeti erőforrások kezelése és földhasználata elsősorban a mezőgazdaságra helyezi a hangsúlyt. A környezetbarát mezőgazdaság által előtérbe kerülnek az erdők, tájak, természeti kincsek védelme és megőrzése. Emellett a szárazföldi és a vízi biodiverzitás is jelentős szerepet tölt be, hiszen a tengerparti országokban, illetve a vízgyűjtő területeken is rendkívül fontos a környezetvédelem. A tiszta közlekedés elősegíti a levegő tisztulását, minél kevesebb a káros anyagot kibocsátó tömegközlekedési eszköz, annál tisztább a levegő a városokban, így kerülnek előtérbe az elektromos és hibrid közlekedési eszközök. A fenntartható infrastruktúra elengedhetetlen része a városi víz és szennyvízkezelések is. A globális felmelegedés révén alkalmazkodnunk kell az éghajlati változásokhoz, ezen területhez nyújt nagy segítséget a különböző megfigyelési rendszerek, amik segítségével gyorsabban tudunk reagálni a várható időjárási viszonytagságokra. Napjainkban egy olyan felgyorsult világban élünk, amely nagy mértékben a fogyasztásra összpontosul. Éppen ezért szintén jelentős szerepe van az újra hasznosításnak, a környezetbarát csomagolásoknak, illetve a fenntartható termékek népszerűsítésének, megalapozva ezzel egy fenntartható körkörös gazdaságot. Végezetül, pedig a zöld épületek egy szignifikáns kategória, hiszen az okos házak, az öfenntartó épületek nagy mértékben befolyásolják a környezetünket. [2]

A táblázatban alapvetően 10 kategóriára bontották a zöld projekteket. Ha például egy multinacionális termelő vállalatot veszünk vizsgálatunk alapjaként, akkor valamennyi kategóriát érintenünk kellene, ahhoz, hogy a vállalat minél nagyobb mértékben legyen környezetkímélőbb. Ezen kategóriákat még tovább bontanám egy plusz alcsoportként, ami az adminisztratív beruházásokra fókuszálna. Ilyen adminisztratív beruházás lehet például szerver bérlés/ vásárlás vagy az IKT (Információ- és Kommunikációtechnológia) eszközök beruházása (laptop, notebook, tablet, monitorok, okostelefonok stb.). Ezek a beruházások a vállalat digitális fejlettségét is elősegítik. Továbbá ezen eszközök révén a társaság jelentős költségmegtakarítást érhet el, hiszen más az energia felhasználása egy régi számítógépnek, mint egy korszerűbb laptopnak, vagy akár egy monitornak. A különböző elektronikai eszközök használatával elkerülhető a felesleges papírfelhalmozódás, amit tárolni szükséges a törvényi előírásnak megfelelően. Ez egy nagyobb multinacionális vállalat esetében több m²-es raktár épületet is jelenthet, amely az adminisztratív beruházásoknak köszönhetően számottevő költségcsökkenésnek bizonyulhat. Az IKT bevezetése számos előnnyel járhat a kis- és közép vállalkozásoknak, egyaránt lehetővé téve számukra a hatékonyság növelését, a költségek csökkenését, a termelékenység javítását, valamint a szállítókkal és az ügyfelekkel való kapcsolat javítását, és versenyelőnyt szerez a versenytársakkal szemben, ami által értéket teremt az összes érdekelt fél számára. Sőt a mai versenyképes üzleti forgatókönyvben a KKV-k (kis- és középvállalkozások) versenye nem korlátozódik az ágazat specifikációra. Inkább a nagy- és kisiparral is versenyezniük kell, ezért az IKT eszközök alkalmazása fenntarthatóságuk és versenyképességük stratégiai szükségletévé vált. Éppen ezért mára már egyre nagyobb tudatossággal és növekvő mértékben alkalmazzák az IKT eszközöket a vállalatok, azonban összességében az IKT eszközök elfogadása számos nehézséggel néz szembe. Ezeket a kihívásokat belső és külső kategóriákba is lehet sorolni. Ezekre csak néhány példa az kezdeti beruházási költségek elfogadása, a kudarc kockázata, a technológia ismeretének és készségeinek

hiánya. A digitális infrastruktúra, a társadalmi és kulturális akadályok, valamint a jogi és politikai környezet kiemelkedő külső akadályoknak bizonyulnak az IKT eszközök elfogadásában. [9]

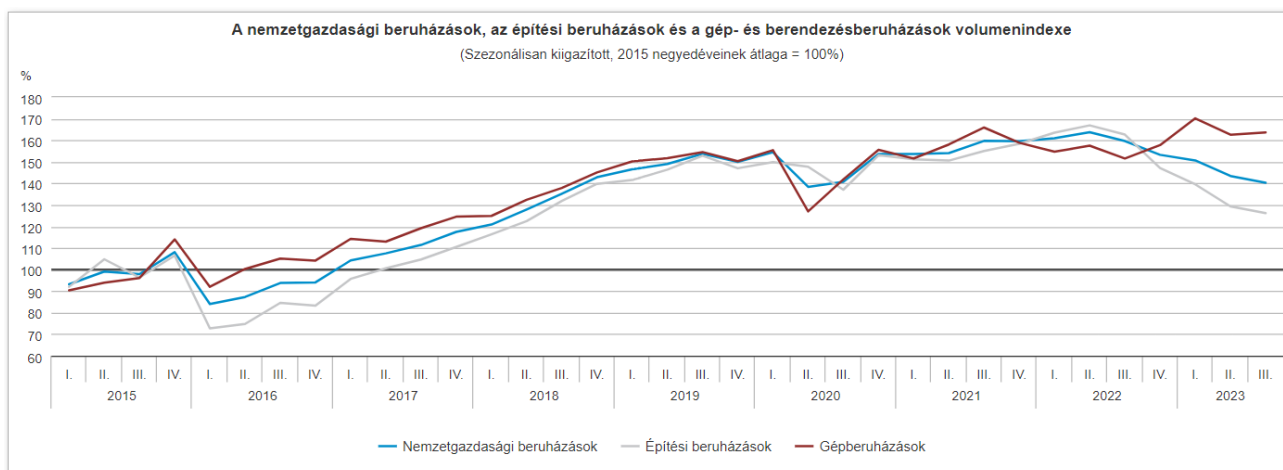
2.1. A beruházások volumen változása az elmúlt években Magyarországon

Jelenleg Magyarországon jelentős kérdéskör mind a vállalkozók, mind a magánszemélyek számára a beruházási kérdések. Érdemes-e egyáltalán belevágni egy ilyen válságos időszakban, ha igen akkor milyen típusú beruházást helyezünk előtérbe? Ezen döntések mentén nagyon nehéz helyzetbe kerültek a beruházni vágyók. A KSH Magyarország adatai alapján (közzétett információja) is ezt erősíti meg. Az orosz-ukrán háborút megelőzően sokkal nagyobb mértékű volt a beruházási hajlandóság. A 2022 februárjában kirobbanó háború hatása még a mai napig tart. Az alábbi ábrákon jól látható, hogy a beruházási tevékenység volumene 12,1%-kal visszaesett a 2023 III. negyedévére vonatkozólag összehasonlítva az előző évi azonos időszakkal. [3]

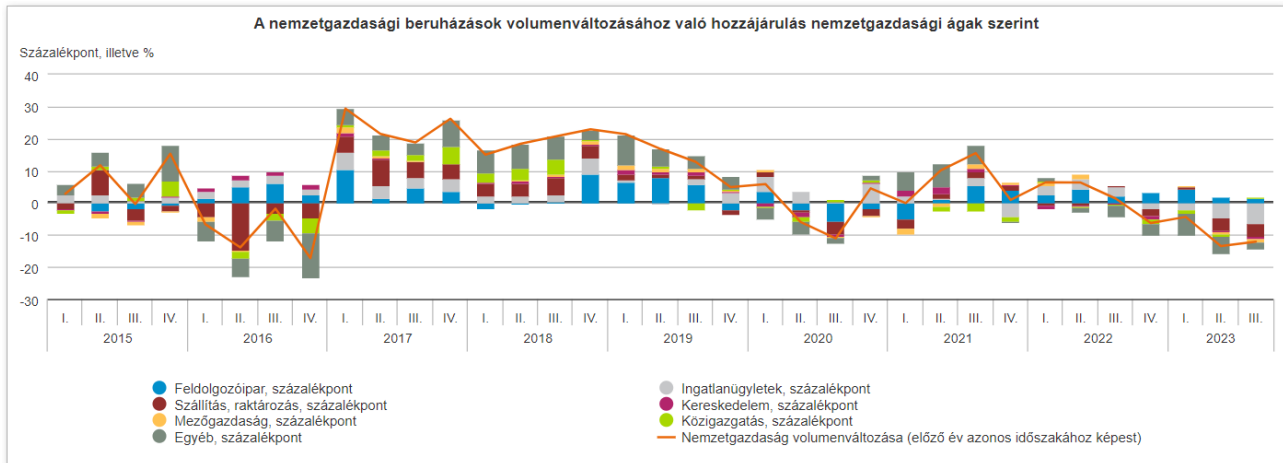
1. ábra. A beruházások volumen változása 2015 és 2023 Q3 között – gazdálkodási forma szerint
Forrás: KSH – 2023

Ezen belül a legnagyobb mértékben az építési beruházásoké, amin mintegy 60%-át képviseli a teljes állománynak, 22%-kal esett vissza. Ezzel szemben a kevesebb mint 40%-át kitevő gépberuházások 6,8%-os emelkedést mutatott. [3]

2. ábra. A beruházások volumen változása 2015 és 2023 Q3 között – építési, gép, berendezés
Forrás: KSH – 2023

Abban az esetben, ha a beruházások volumen változását nemzetgazdasági ágak szerint szeretném megvizsgálni, akkor elmondható, hogy valamennyi iparág szignifikáns csökkenést mutatott. Beleértve, az ingatlanügyek beruházási teljesítményét, ami 29%-kal csökkent az előző év azonos időszakához képest, vagy továbbá a szállítás, rakodás beruházási volumene, amely 27%-kal mérséklődött, vagy a mezőgazdaság 21%-kal, kereskedelem 11%-kal. [3]

3. ábra. A beruházások volumen változása 2015 és 2023 Q3 között – nemzetgazdasági ágak szerint
Forrás: KSH – 2023

A fent bemutatott ábrákon jól látható, hogy a beruházási hajlandóság jelentős mértékben visszaesett az előző évekhez képest. Éppen ezért az állam számos támogatási lehetőséget nyújt, a befektetők számára. Az állami támogatásokkal kapcsolatosan megannyi szakirodalom foglalkozott már. Ezek alapján a támogatás típusokat 4 különböző csoportra lehet megbontani.

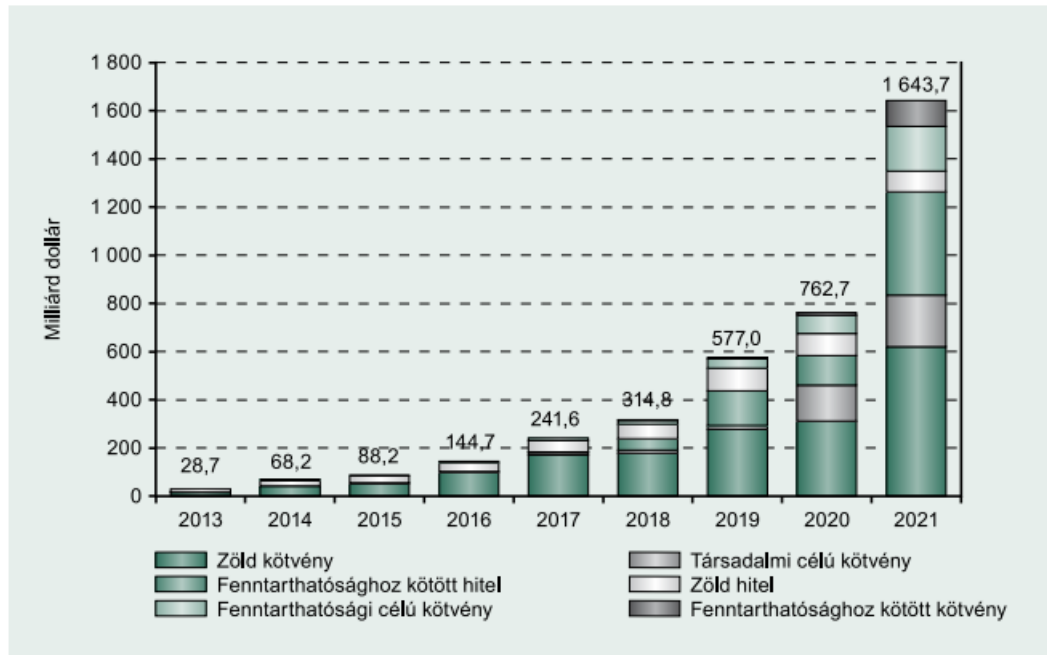
1. **Tőkejövedelem – orientált támogatások:** ennek a támogatási csoportnak az elsődleges célja a vissza nem térítendő hitelek, fejlesztési adókedvezmények, kedvezményes hitelek, vagy akár egy állam által biztosított hitelgarancia. Ennek az elsődleges célja, hogy megfelelő tőkét biztosítson a befektetők számára a különböző beruházásokhoz.
2. **Termelési tevékenység támogatása:** itt alapvetően a vállalat mindennapi költségeit szeretnék támogatni, mint például egy közüzemi díjnak vagy bérleti díjnak az engedménye.
3. **Munkaerő-orientált támogatása:** ennek a támogatási csoportnak az elsődleges célja, hogy a munkahely teremtést támogassa közvetett vagy akár közvetlen módon. Példának hozhatjuk a kedvezményes munkába járási lehetőségeket.
4. **Területi fejlesztésekre irányuló támogatás:** itt inkább a helyi, lokális szintű támogatások kerülnek előtérbe, például az életkörülmények javítása, vagy az oktatás. [6]

2.2. Fenntartható pénzügyi eszközök – MNB Zöld Program

A fenntartható beruházások alapvetően önmagában csak közpénzből nem finanszírozhatók. Azonban az állam igyekszik számos lehetőséget nyújtani. Ez nem csak Magyarországon, hanem nemzetközi szinten is megfigyelhető. Egyre több fenntartható pénzügyi eszköz jelenik meg a piacokon. 2013 és 2021 között a BloombergNEF adatai alapján jelentősen megnőtt a pénzügyi eszközök aránya. Ezt a következő 4. ábra szemlélteti. 2013-ban leginkább csak a zöld kötvények és zöld hitelek voltak a jellemzők, azonban évről évre nőttek a lehetőségek a nemzetközi piacot tekintve. A fenntartható finanszírozási eszközök egyre több formában jelentek meg, amelyek már nem csak a klímavédelmet és a környezeti hatásokat tartják szem előtt, hanem a társadalmi szempontokat is előtérbe helyezik. [1]

Magyarországon 2020-ban került kibocsátásra az első zöld állampapír, majd ezt követően az első vállalati zöldkötvény. Majd rövid időn belül tovább bővültek a lehetőségek, hiszen 2021 év elején másik 4 fajta zöld állampapír jelent meg a hazai állampapír piacon, majd év végére ez 13 darabra

bővült, melynek értéke 328 milliárd forintban állt meg. Ezen fajta lehetőségekkel az állam igyekszik közvetett és közvetlen módon támogatni, ösztönözni a zöldre való átállást. [1]

4. ábra. Fenntartható adósságállomány 2013 és 2021 között
Forrás: https://unipub.lib.uni-corvinus.hu/8200/1/PSZ_2023_1_2.pdf

Magyarországon a Magyar Nemzeti Bank 2019-ben indította el a Zöld Programját, melynek fókuszában a globális klímavédelem, és környezeti kihívások állnak. Ezen program célja a fenntarthatóság javítása a hazai pénzügyi rendszerre vonatkozólag, valamint - „támogatja a pénzügyi közvetítőrendszer stabilitásának fenntartását, ellenállóképességének növelését, a gazdasági növekedéshez való fenntartható hozzájárulásának biztosítását, valamint a rendelkezésére álló eszközökkel a kormány gazdaságpolitikáját”. A programnak alapvetően 3 pillére van. Az első pillér a pénzügyi szektorra vonatkozó programpontok, a második a társadalmi és nemzetközi kapcsolatok, és végül a harmadik lába az MNB működésének további zöldítése (5. ábra). [4]

5. ábra. A Zöld Program alappillérei
Forrás: <https://www.mnb.hu/letoltes/az-mnb-zold-programja.pdf>

Ahogy az az ábrán is jól látható az első pillér fő célja, hogy az ökológiai és pénzügyi kockázatokat elemezze, feltérképezze az éghajlati változásokból eredő kockázatokat, valamint ennek nyomán fejlessze a hazai zöld finanszírozási lehetőségeket. A második pilléren a humán erőforrásokra helyezi a hangsúlyt, mint például az ismeretterjesztés, oktatás a zöld pénzügyekkel kapcsolatban. A harmadik pillér az MNB közreműködését tartja szem előtt, hiszen a hazai pénzügyi szektor életére jelentős szereppel bír mind makrogazdasági, mind mikrokörnyezeti szinten is. [4]

Ezek tükrében jól látható, hogy a hazai beruházásösztönzés jelentős céljai közé tartozik a külföldi működőtőke-beáramlás növelése, a foglalkoztatás növelése, a kutatás-fejlesztéshez kapcsolódó beruházások támogatása, a kis- és közepes vállalkozások beszállítói helyzetének javítása, továbbá a kiemelt ágazatok fejlesztése, illetve a különböző régiók fejlesztése és a regionális különbségek csökkenése. [7]

Ezenfelül, az állami támogatások a különböző adókedvezményekben is megnyilvánulnak, amit a vállalatok évről évre igénybe vehetnek. Ilyen például a tárgyi eszközök beszerzésére, különböző beruházási hitelből származó kamatkedvezmények, fejlesztési adókedvezmények, egyéb energia hatékonyságot célzó beruházásokra vonatkozó kedvezmények. [8]

2.3. Az ESG rendszer bevezetésének a nyomása

Az éghajlatváltozással kapcsolatos növekvő tudatosság fokozta az érdeklődést a fenntartható beruházások iránt, nem csak a magánszektorban, hanem a vállalatoknál is, éppen ezért a befektetők elkezdtek mozgósítani megtakarításaikat az ilyen típusú beruházások irányába. Ezen befektetések szempont rendszeréhez nyújt segítséget az ESG. Az ESG rendszert alkalmazása alapvetően nem csak Európában elterjedt, hanem világszerte is ismert. Több Unió tagállam használja ezeket az elemzéseket, azonban Magyarországon csak most vált kötelezővé. [2]

Mit is jelent pontosan az ESG? Az ESG, más szóval Environmental (környezeti), Social (társadalmi) and Governance (vállalat vezetés) jelent. Az ESG-nek a legfőbb célja, hogy a vállalatok tevékenysége során feltárja és nyomon kövesse a nem pénzügyi kockázatoknak a lehetőségét a mindennapjaikban. Ezen vizsgálat során elemzéseket készítsenek, hogy a különböző környezeti hatások, mint például az éghajlat változás hogyan befolyásolja az üzleti partnereit vagy akár a befektetett eszközeit.

- Az „E” a környezeti hatásokra vonatkozik. Ezáltal a társaságnak a gazdasági tevékenysége során előtérbe kell helyezni a környezetvédelmet, illetve a fenntarthatóságot, mint például a CO₂ -kibocsátás, az erdőirtás vagy az éghajlatváltozás
- Az „S” a vállalat alkalmazottjaival, beszállítóival, ügyfeleivel szembeni magatartására vonatkozik. Ez magában foglalja a nemek közötti egyenlőség politikáját, például a férfi és női menedzsment aránya, vagy a vállalat kezdeményezéseit az alkalmazottak egészségére és jólétére vonatkozóan, valamint a vállalati értékek tiszteletben tartása.
- A „G” az üzleti vezetők magatartására és a vállalatirányítási gyakorlatokra vonatkozik, különös tekintettel a vállalat kockázatkezelési tevékenységére, többségi politikájára, kisebbségi részvényesekre, a vezetők javadalmazási politikájára, valamint az igazgatóság összetételére. [5]

2. Táblázat: Zöld projektek kategóriákra való megosztása

Környezeti	Szociális	Kormányzás
Pazarlás	Emberi jogok	Bizottság sokszínűsége
ÜHG kibocsátás	Egészség és biztonság	Lobbyi tevékenység
Klímaváltozás	Munkakörülmények	Politikai szerepvállalás
Erdőirtás	Nemek és sokszínűség	Adó stratégia

Erőforrások kimerülése	Munkaügyi normák	Etika és átláthatóság
Energiahatékonyság	Munkavállalói kapcsolatok	Menedzser díjazás
Levegő és vízszennyezés	Vevői elégedettség	Vesztegetés és korrupció

Forrás: Ferrara (2020) 16. oldal

Az ESG-tényezők alapvető szerepet játszanak a befektetés kockázatának és megtérülésének meghatározásában. A vállalatok fenntartható stratégiájának fő oka a kockázatok csökkentése. Valójában azok a vállalatok, amelyek érdeklődnek a környezetvédelmi kérdések iránt, mindemellett erős szociálpolitikán alapulnak és jó kormányzással rendelkeznek, a legjobb módon járulhatnak hozzá a kockázatok minimalizálásához. Az ESG minősítés egy szintetikus minősítés, amelyet a kibocsátó megbízhatóságának igazolására használnak. Az ilyen típusú értékelés, amely a környezeti, társadalmi és irányítási kritériumokon nyugszik, a gazdasági és pénzügyi változókon alapuló hagyományos minősítéssel kombinálódik. E két besorolási tevékenység kombinációja átfogóbb elemzést nyújt, amelynek célja a beruházás megválasztásának javítása. [4]

Jelenleg nincs egységes szabvány az ESG -értékeléshez, mivel az információk eltérő súlyt tulajdoníthatnak, a mérési módszerek eltérőek lehetnek, és a minőségi változókat nehezebb számszerűsíteni, mint a mennyiségi változókat, például a káros anyag kibocsátások számszerűsítése. Ezzel kapcsolatosan csak egy általános konszenzus áll rendelkezésre, hogy pontosan mely fő témákat szükséges lefedni. Valamennyi vállalatnak kötelező az ESG beszámoló elkészítése. Ez az eddigénél nagyobb mértékű nyomást gyakorolhat a társaságokra, hiszen a törvényi szabályozásoknak megfelelően rákényszerülnek a fenntartható beruházások megvalósítására. [10]

Összegzés

Összességben elmondható, hogy a fenntartható beruházások nélkülözhetetlenek hosszútávon a vállalatok számára, annak érdekében, hogy versenyképesek tudjanak maradni. Napjainkban rengeteg beruházási lehetőség közül tudnak a vállalatok válogatni, hiszen számos területen lehet fejlődni, és csökkenteni az ökológiai lábnyomot. Ezek a fajta beruházások függetlenek a vállalat méretétől, és tevékenységégtől, például az IKT eszközök fejlesztése és beruházása fontos szerepet tölt be, nem csak termelő, hanem szolgáltatást nyújtó cégek esetén is.

Ahhoz, hogy Magyarország klímasemlegessé váljon 2050-ig még több száz milliárd eurónak megfelelő beruházást kell végrehajtani és finanszírozni, ami önmagában a közszféra forrásaiból nem kivitelezhető, így szükségessé válik a magántőkék bevonása is. Azonban az állam számos támogatási lehetőséget fogalmaz meg, legyen szó hitelnyújtásról vagy akár adókedvezményről. Az állam ezekkel a lehetőségekkel szeretné ösztönözni a befektetőket, vállalatvezetőket, hogy segítség a fenntartható beruházások megvalósítását, illetve ezáltal serkentse a beruházási hajlandóságot is egyben.

Az ESG kötelezettség bevezetése talán egy hosszú távú megoldássá válhat, hiszen a társaságok rá lesznek kényszerülve, hogy fejlesszenek a technológiájukon, különböző fenntartható beruházásokat valósítsanak meg, ezáltal csökkentve a káros anyag kibocsátást, a környezetszennyezést, vagy akár a selejt gyártást.

Irodalomjegyzék

- [1] Kandrács Csaba (2023): A fenntartható gazdaság finanszírozása Magyarországon, lehetőségek és kihívások: dekarbonizáció, zöld átállás, fenntartható pénzügyek, központi bank https://unipub.lib.uni-corvinus.hu/8200/1/PSZ_2023_1_2.pdf Letöltés: 2024.01.19.

- [2] Erika Ferrara (2020): Green Finance and Green Project Evaluation. Master's Degree in Economics and Finance Final Thesis <http://dspace.unive.it/bitstream/handle/10579/17392/871747-1235998.pdf?sequence=2> Letöltés: 2024.01.19.
- [3] KSH beruházások: <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/ber/ber2309.html> Letöltés: 2024.01.19.
- [4] Az MNB Zöld Programja (2019): <https://www.mnb.hu/letoltes/az-mnb-zold-programja.pdf> Letöltés 2024.01.19.
- [5] Raiffeisen Bank: Bankkalauz (2023): <https://blog.raiffeisen.hu/bankkalauz/esg-jelentes/> Letöltés 2024.01.19.
- [6] Pájer Ivett: Járműipari beruházások állami támogatásai a kelet-közép-európai térség országában 165.o.-168.o-ig https://d1wqtxs1xzle7.cloudfront.net/62295798/Jarmuipar_es_reg_vk_vegleges20200306-15929-9a1isn-libre.pdf?1586286497=&response-content-disposition=inline%3B+filename%3DJarmuipar_es_regionalis_versenykepesseg.pdf&Expires=1705704266&Signature=eudSBnQoCDBUmVugvR6FS0STJsv17bQzrFAih0M5Z81VYenSksw9Sk4GccG5SF3XcQ4YNURh4SSTNw8dXZ6ATXGNT3GHekPRLhr15p975o2hjl5ZA2XA8rQZiaAF6iYK4KsEbBFcnWp3iwiTu4AQcF9lznq7yfpkorNQ3BxnkonJKexE9bOf1FdUCT~dF7Tj5NuKTVcifXo9lrYFdYol2atMs3Mlqdz~RVriv48N0~Lwp2Oo4kvnnTtmaCciGbVRDIQgRU6nzD7XB0ri-r5awTceBeB90aE2P97mbsTdEiRXJk9RWxiuLfiw4JPQYHfvoPq8al552O3NFHaJU5rGng_&Key-Pair-Id=APKAJLOHF5GGSLRBV4ZA#page=164 Letöltés: 2024.01.20.
- [7] Kádár Kriszta - Németh Erzsébet – Kerekes Gábor – Tóth Lili (2019): Állami befektetésösztönzés és munkahelyteremtési intézkedések http://real.mtak.hu/108216/1/SF-2019-3_004.pdfsize471126 Letöltés: 2024.01.19.
- [8] Kolber Kitti (2019): A Gazdasági Társaságok adóterhét befolyásoló tényezők vizsgálata <https://ojs.lib.unideb.hu/economica/article/view/4689/4450> Letöltés: 2024.01.19.
- [9] Shailendra Kumar (2024): Factors affecting Information & Communication Technology (ICT) adoption among MSMEs: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2199853123003074> Letöltés 2024.01.19.
- [10] <https://index.hu/belfold/2024/01/15/fenntarthato-fejlodes-esg-torveny-kornyezetvedelem/> Letöltés 2024.01.19.